

Verksamhetsplan 2023

Vård- och omsorgsnämnd

Innehållsförteckning

Nämndens grunduppdrag	3
Förutsättningar för planering	3
Nämndens tolkning av kommunfullmäktigemålen	4
En trygg kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet.....	5
En hållbar naturkommun - ekologisk hållbarhet	9
En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge - ekonomisk hållbarhet.....	10
Effektivitetsarbete	11
Särskilda boenden för äldre.....	11
Hemtjänst	12
Effektiv vikariehantering.....	12
Drift- och investeringsbudget	12
Resultaträkning.....	12
Driftbudget per verksamhet	13
Särskilda satsningar	16
Extern finansiering.....	16
Investeringar.....	18
Plan för internkontroll	18
Struktur för nämndens internkontrollarbete	18
Åtgärder för att minska identifierade risker	19
Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning	19
Plan för uppföljning och insyn	20
Källförteckning	20

Nämndens grunduppdrag

Vård- och omsorgsnämnden riktar sig till äldre och personer med autism eller autismliknande tillstånd, fysiska och/eller intellektuella funktionsnedsättningar samt deras anhöriga. En grund för socialtjänstens arbete är principen om människors lika värde och allas rätt till trygghet, vård och omsorg.

Nämnden erbjuder olika former av stöd, service, vård och omsorg för att nämndens målgrupper ska kunna leva ett så självständigt och bra liv som möjligt och ansvarar för hela processen från uppsökande arbete, utredningar av behov, beslut, utförande, uppföljning och utveckling av insatser.

Insatserna utförs såväl i egen som i extern regi. Nämndens hälso- och sjukvårdsorganisation utför även hälso- och sjukvårdsinsatser för socialnämndens brukare inom socialpsykiatriens särskilda boenden och biståndsbedömd sysselsättning som har behov av detta. Vård- och omsorgsnämnden styrs främst av socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Vård- och omsorgsnämnden till och med 30 april 2023 ansvar för lagstadgade utredningar av färdtjänst och beslut om riksfärdtjänst. Därefter flyttas ansvaret över till kommunstyrelseförvaltningens Servicecenter.

Nämnden har ansvar för bidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer.

Förutsättningar för planering

De demografiska utmaningarna ställer krav på att hitta sätt att säkerställa att de gemensamma resurserna räcker till fler för att välfärdsuppdraget på längre sikt ska klaras. Tillsammans med en orolig omvärld med hög inflation och stigande räntor gör detta att de ekonomiska utmaningarna blir allt större de närmaste åren. Utmaningarna ställer krav på att verksamheterna fortsätter det långsiktiga effektiviseringsarbetet för att nämnden ska kunna säkra en budget i balans och samtidigt behålla en god kvalitet i verksamheten.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen förväntas antalet personer med behov fortsätta öka och den huvudsakliga strategin att möjliggöra för människor att bo hemma så länge som möjligt. Visionen är att fler ska vilja bo hemma längre genom förebyggande insatser som ökar självständigheten hos den äldre. När behovet av omsorg inte kan tillgodoses hemma ska äldre personer erbjudas boenden med trygghet och kvalitet.

Att människor kan bo hemma så länge som möjligt leder till att behovet av platser på särskilt boende kan hållas nere vilket i sin tur leder till minskade kostnader för insatsen. Samtidigt förväntas arbetet kunna leda till att antalet timmar inom hemtjänsten och antalet besök inom dagverksamheten kan öka eftersom dessa insatser är centrala delar i att möjliggöra för människor att bo kvar hemma. Det är därför viktigt att förvaltningen löpande analyserar den totala sammansättningen av insatser och säkerställer att kostnadsnivåerna är rimliga för samtliga insatser.

Sedan början av 2021 har beläggningen inom kommunens särskilda boenden i egen regi haft en nedåtgående trend. Detta har sammankopplats med beslut att tillämpa Lagen om valfrietssystem (LOV) för insatsen från och med april 2021 samt att det varit god tillgång på platser på externa boenden. Den finska avdelningen på Björnkullas särskilda boende har inte heller uppnått full beläggning. Utifrån beläggningstrenden behöver förvaltningen arbeta för att säkerställa att kommunens kapacitet i egen regi motsvarar efterfrågan. Det handlar både om att se över sammansättningen av olika boendeformer för somatik och demens samt att säkerställa att kommunen har rätt antal platser. Detta är viktigt för att kunna säkerställa en effektiv verksamhet där kapaciteten kan nyttjas maximalt.

Funktionshinderomsorg

Inom funktionshinderomsorgen finns det en utmaning kopplat till behovet av bostad med särskild service enligt LSS där behovet av platser fortsatt förväntas öka. Samtidigt har tillgången på LSS-bostäder inom Huddinge inte motsvarat behovet och byggandet av nya LSS-bostäder har varit lågt. Detta har medfört att behovet av externa platser har varit stort. Kostnaden för externa platser är ofta dyrare än platser i egen regi vilket medfört höga kostnader. Socialförvaltningen behöver därför, tillsammans med kommunstyrelsens förvaltning, arbeta för att öka tillgången på LSS-bostäder i kommunens egen regi för att kunna klara den ekonomiska utmaningen. Det förvaltningen kan göra tillsammans med lokalsektionen på kommunstyrelsens förvaltning är att se över möjligheten att nyttja befintliga lokaler som kan användas som bostäder inom insatsen bostad med särskild service enligt LSS. I övrigt ligger möjligheten att öka tillgången på LSS-bostäder till stor del utanför förvaltningens egen förmåga och kräver att kommunen som helhet verkar för detta. Nämnden har i flera av

kommunens detaljplaner signalerat om behovet av LSS-bostäder. I dagens ekonomiska läge finns också en stor osäkerhet kring bostadsbyggandet.

Som ett led i att påverka volymen av boende enligt LSS arbetar verksamheten med att utarbeta en strategi för att börja tillhandahålla boendestöd på ett annat sätt än idag. Syftet är att skapa förutsättningar för vissa brukare att bo i en vanlig lägenhet i stället för att flytta in i en servicebostad.

Kompetensförsörjning

Under kommande år förväntas behovet av personal inom välfärdssektorn att öka samtidigt som det kommer stora pensionsavgångar. Konkurrensen om arbetskraften kommer att vara hård och kompetensförsörjningsutmaningen kommer inte gå att lösa enbart genom att rekrytera fler då prognosen är att arbetskraften inte kommer att räcka till alla. För nämndens verksamheter innebär det framför allt att validera medarbetare till undersköterskor som från och med den 1 juli 2023 kommer att vara en skyddad yrkestitel¹. Det kommer även finnas behov av att genomföra utbildningsinsatser för att säkerställa att det finns stödpedagoger och stödassistenter som kan möta behoven inom funktionshinderomsorgen. Verksamheten har uppmärksammat att flera medarbetare inte har haft rätt förutsättningar för att ta till sig utbildningsinsatser och det har berott på bristande språkkunskaper samt att de saknar studievana. Det är något som förvaltningen kommer se över under kommande år.

Medarbetarna är nämndens största resurs och för att möta utmaningen och säkerställa personalförsörjningen ska socialförvaltningen arbeta strategiskt för att höja attraktiviteten som arbetsgivare. Förvaltningen behöver både attrahera nya medarbetare samt behålla de erfarna medarbetare som finns i verksamheten idag. Det kommer ställas stora krav på chefer och ledare och de behöver få rätt organisatoriska förutsättningar för att lyckas med uppdraget, vilket kommer att vara ett av förvaltningens fokus under året.

För att säkerställa en kvalitativ verksamhet behöver medarbetarna inneha rätt kompetens för att kunna utföra uppdraget och medarbetarnas kompetens ska även användas på rätt sätt. Det kräver att förvaltningen erbjuder utbildningsinsatser till medarbetarna så att de får adekvat utbildning. Förvaltningen kommer även att behöva se över arbetsmetoder och arbeta med ständiga förbättringar för att möta kompetensförsörjningsutmaningen.

Nämndens tolkning av kommunfullmäktigemålen

Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan är framtagen utifrån:

- Mål och prioriteringar som kommunfullmäktige beslutat ska vara gällande för året
- Utmaningar som nämnden lyft i sin omvärldsbevakning för kommande planeringsperiod.
- Identifierade förbättringsområden i det löpande kvalitetsarbetet utifrån de bestämmelser i lagar eller andra förordningar som gäller för verksamheten.

Nämnden har gått igenom kommunfullmäktiges samtliga målområden, prioriteringar och uppdrag och prövat vilka av dessa som har relevans för nämndens verksamheter. Vård- och omsorgsnämnden har utifrån det formulerat nämndmål kopplat till följande kommunfullmäktigemål: *Huddinge är trivsamt och tryggt för alla invånare; Huddinges välfärd håller hög kvalitet; Minska klimatpåverkan; Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi och Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare*. Övriga kommunfullmäktigemål har ansetts vara mindre prioriterade utifrån nämndens grunduppdrag eller omhändertas inom ramen för andra målområden.

¹ Skyddad yrkestitel innebär Det innebär att man kommer att behöva ett bevis från Socialstyrelsen för att få använda titeln undersköterska inom vård och omsorg. Den som har en tillsvidareanställning som undersköterska när de nya reglerna börjar gälla den 1 juli 2023, får fortsätta att använda titeln till och med den 30 juni 2033 utan bevis. <https://legitimation.socialstyrelsen.se/underskoterska-bli-en-skyddad-yrkestitel/>

En trygg kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Huddinge är trivsamt och tryggt för alla invånare

Nämndmål: Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet

Genom ett förebyggande och uppsökande arbete kan verksamheten nå fler äldre och motverka den ofrivilliga ensamheten och psykisk ohälsa. Utveckling och användning av välfärdsteknik och insatser som exempelvis seniorträffar och aktiviteter för social gemenskap, hälsofrämjande aktiviteter och ett väl utbyggt anhörigstöd ökar självständigheten och känslan av trygghet hos den äldre. Det förebyggande arbetet behöver ske i samverkan med civilsamhället, regionen och kultur- och fritidsförvaltningen för att gemensamt nå och erbjuda aktiviteter till kommunens äldre.

Under 2022 påbörjades ett uppsökande arbete med att erbjuda hembesök till äldre över 75 år som inte har några insatser från äldreomsorgen och därigenom nå ut med information om kommunens förebyggande aktiviteter. Arbetet kommer att fortsätta under 2023.

För att säkerställa att de aktiviteter som erbjuds är ändamålsenliga kommer verksamheten under året att utveckla metoder för uppföljning och utvärdering i samverkan med Nestor².

Indikatorer	Utfall 2022	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Fler äldre deltar i de kurser och föreläsningar som genomförs inom förebyggandeenheten (antal deltagare) *	68	300	-
Fler äldre deltar inom de öppna aktiviteterna som erbjuds inom förebyggandeenheten (besök på seniorträffar)	9 194	13 000	-
Antal kommunelar där erbjudande har genomförts om hembesök till seniorer 75+ år **	2 (6)	6 (6)	-

Då indikatorerna är nya för året, finner nämnden inte det möjligt att sätta ett rimligt målvärde för 2030.

** Indikatorn rörande deltagare i kurser och föreläsningar avser för 2022 deltagare på Ipadutbildningar. From 2023 kommer volymerna även innefatta hälsofrämjande kurser och föreläsningar.*

*** Under 2022 har erbjudandet riktats till kommundelarna Skogås/Trängsund och centrala Huddinge. Under 2023 kommer erbjudandet att riktas till äldre i resterande kommunelar: Vårby, Flemingsberg, Segeltorp och Stuvsta.*

Nämndens uppdrag till förvaltning
Förvaltningen ska utreda möjligheterna att införa en digital fixare för invånare i behov av stöd rörande digital teknik, oavsett om de omfattas av kommunens välfärdstjänster eller inte.
Förvaltningen ska utreda möjligheterna att utöka "Händig fixaren" till att även omfatta personer med funktionsnedsättning. Syftet är att underlätta vardagen för personer med funktionsnedsättning i behov av stöd i hemmet oavsett om de omfattas av kommunens välfärdstjänster eller inte.

Kommunfullmäktigemål: Huddinges välfärd håller hög kvalitet

Resultatet i de nationella brukarenkäterna för funktionshinderomsorgen och äldreomsorgen följs kontinuerligt för att ge förvaltningen och nämnden en bild av hur brukare och kunder upplever det stöd och de insatser de fått.

Upplevd kvalitet är naturligtvis individuellt utifrån den enskildes eller anhörigas förväntningar, behov och önskemål varför vissa delar kan vara viktigare för vissa personer än för andra.

Analyser av resultaten över tid har visat att vissa frågor har större påverkan och vikt på helhetssynen av hur brukare och deras anhöriga upplever kvaliteten. Det handlar om förtroendet för personalen, upplevelsen av att det egna behovet blir uppmärksammat och tillgodosett och om bemötande och delaktighet i beslut som rör stöd, vård- och omsorgsinsatser.

² Nestor arbetar med forskning och utveckling med äldre i fokus i nära samarbete med personal och chefer i äldreomsorgen och i hälso- och sjukvården. Nestor ägs av Region Stockholm tillsammans med flera kommuner i södra Stockholm varav Huddinge är en av kommunerna.

Nämndmål: Huddinges äldre och anhöriga upplever en hög grad av delaktighet

Verksamheter ska bedrivas med respekt för den enskildes självbestämmande och integritet. Hänsyn ska tas till den enskildes önskemål om när, var och hur insatser utförs. Verksamheter ska, genom att fråga den enskilde, systematiskt följa upp hur de som möter verksamheten upplever det stöd och den service de fått, med syftet att utveckla verksamheten.

Delaktigheten ska kunna följas hela vägen från ansökan om stöd till utförandet av insatsen. Inom myndighetsutövningen följs delaktigheten utifrån om den enskildes behov och önsningar har fångats upp i utredningsarbetet. Genom myndighetsutövningens egen brukenkät som genomförs vart annat år fångas även fler aspekter av delaktighet och medbestämmande upp. En ökad delaktighet och transparens säkrar även rättssäkerheten av besluten som fattas.

Inom äldreomsorgens stöd i ordinärt boende fokuserar arbetet på den äldres delaktighet i utformandet av genomförandet av insatsen vilken dokumenteras i en genomförandeplan. Att den enskilde så långt det är möjligt ges möjlighet att påverka på vilket sätt stödet, vården och omsorgen ska ges. I händelse av utveckling av demenssjukdom spelar anhörigas roll en stor vikt.

Arbetet för en ökad delaktighet inom äldreomsorgens särskilda boenden rör såväl de boendes delaktighet, som anhörigas möjlighet att vara delaktiga runt sina äldre på boendena.

Delaktigheten för de boende fokuserar bland annat på att erbjuda möjlighet till deltagande i aktiviteter samt att den äldre är delaktig i hur man önskar att den palliativa vården runt sig ska vara utformad.

För de anhöriga fokuserar arbetet på att skapa en ökad kommunikation med boendet. Genom att den anhörige löpande får information om aktiviteter på boendet, ökar känslan av att deras äldre har det bra, vilket ökar känslan av trygghet och förtroende för personal. Detta kan exempelvis göras genom veckobrev, löpande information på sociala medier samt uppföljningssamtal med anhöriga vilket kommer att följas som åtgärder i verksamhetens löpande kvalitetsarbete.

Anhörigas roll och upplevelse av delaktighet är av särskild vikt inom demensavdelningar där de boendes möjlighet till självständighet och delaktighet till viss del är begränsad. Verksamheterna har även kunnat se ett samband i att en ökad nöjdhet hos anhöriga, även bidrar till en ökad trygghet och nöjdhet hos den boende.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Fick du möjlighet att berätta vad du behöver och vad du vill ha hjälp med? (Myndighetsutövningen) (%)	-	90	-	91	95
Brukarbedömning hemtjänst - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	81	-	79	81	90
Brukarbedömning särskilt boende - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	75	-	74	76	80

Nämndmål: Huddinges äldre känner trygghet och förtroende för personalen.

Den enskilde ska känna sig trygg med att beslut fattas på ett rättssäkert sätt, samt ges information om vad som ligger till grund för beslutet och vad det innebär. Utförandet av insatser ska ske på ett sådant sätt att den enskilde känner sig trygg med att hen alltid får det hen har blivit beviljad och blir behandlad väl.

Verksamheterna ska sträva efter hög kontinuitet för den enskilde gällande personal och arbetsmetoder.

För en ökad trygghet inom stödet i ordinärt boende fokuserar arbetet på en ökad personalkontinuitet. Utifrån de stora kompetensutmaningar som äldreomsorgen står inför är det många gånger inte möjligt att säkra att brukare får träffa ett fåtal och samma personer. Den enskilde ska dock vara trygg med att veta vem som är ens fasta omsorgskontakt, att denne ansvarar för planering och uppföljning av insatserna och hur den äldre kommer i kontakt med sin kontaktperson.

Inom äldreomsorgens särskilda boenden säkras tryggheten genom att teamet av professionella runt den enskilde har gemensam genomgång av den personcentrerade vården och omsorgen runt den enskilde. Detta görs genom att man årligen följer *Checklistan demens särskilt boende*³.

³ Framtagen av Stiftelsen Stockholms Läns Äldrecentrum i samarbete med Svenskt Demenscentrum och Svenska Demensregistret. https://demenscentrum.se/sites/default/files/globalassets/arbete_med_demens_pdf/skalor_instrument/checklista_sabo_ver2.pdf

Även andra indikatorer inom nationella kvalitetsregister för äldreomsorg och särskilda boenden ses över om de som komplement kan påvisa graden av trygghet.

Arbetet behöver även fokusera på kommunikation med och till anhöriga för att öka deras känsla av trygghet att ens närstående har det bra. Detta gäller särskilt inom demensavdelningar där de boendes möjlighet till självständighet till viss del är begränsad. Arbetet är komplext då det många gånger innefattar en sorg hos den anhörige, i vissa fall en skuld över att den äldre inte längre kan bo kvar hemma, samt oro och omsorg för ens närstående. Verksamheterna har kunnat se ett samband i att en ökad trygghet och förtroende för personal hos anhöriga, även bidrar till en ökad trygghet och nöjdhet hos den boende.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Brukarbedömning hemtjänst - bemötande, andel %	94	.	93	95	100
Brukarbedömning hemtjänst - trygghet, andel %	79	.	79	80	90
Brukarbedömning hemtjänst - förtroende för personalen, andel %	83	.	81	83	90
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter, medelvärde per månad	23,7	23,15	23,25	21	19
Brukarbedömning särskilt boende - bemötande andel %	91	.	85	87	95
Brukarbedömning särskilt boende - trygghet, andel %	83	.	81	83	90
Brukarbedömning särskilt boende - förtroende för personalen, andel (%)	78	.	73	75	90

Nämndmål: Huddinges funktionshindrade upplever en hög grad av delaktighet

Verksamheter ska bedrivas med respekt för den enskildes självbestämmande och integritet. Hänsyn ska tas till den enskildes önskemål om när, var och hur insatser utförs. Verksamheter ska, genom att fråga den enskilde, systematiskt följa upp hur de som möter verksamheten upplever det stöd och den service de fått, med syftet att utveckla verksamheten.

En av de viktiga kvalitetsfaktorerna inom funktionshinderomsorgen är att brukare får möjlighet att vara delaktiga i beslut som påverkar deras liv. För att möjliggöra delaktighet för varje individ krävs det att medarbetare har kunskap om alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) så att alla brukare utifrån sin förmåga får möjlighet att kommunicera sina tankar och önskemål. Arbetet med AKK har pågått sedan en lång tid tillbaka och det utvecklingsarbetet kommer att fortgå.

För att säkra att brukares åsikter och perspektiv tas omhand vid utförandet av insats, kommer verksamheterna i samband med individuppföljning av insats att ställa frågor om personens upplevda delaktighet.

Det finns ett behov av att utveckla arbetssätten kring insatsen boendestöd för personer med funktionshinder. Genom att ha ett tydligare förebyggande fokus och möjlighet till flexiblare lösningar kan personer inom autismspektrat leva ett mer självständigt liv med stöd, vilket även bidrar till att framtida LSS-placeringar kan undvikas. Förvaltningen ges därför ett särskilt uppdrag från nämnden att utreda hur det skulle kunna utformas.

Vid händelse av att brukarna inte upplever att de kan påverka innehållet i sin dagliga verksamhet kan brukarnas motivation att delta påverkas. Verksamheten har ett väl utvecklat arbete med brukarråd på enhets- sektions- och verksamhetsnivå för att brukarna ska kunna påverka verksamheten. Verksamheten utvecklar ständigt sina arbetssätt och metoder för att stärka delaktigheten och inflytandet för brukarna, exempelvis genom arbetet med tjänstedesign⁴.

Verksamheten kommer att ha ett särskilt fokus på att öka svarsfrekvensen i brukarundersökningarna för att få en tydlig bild av hur brukare som bor i servicebostad upplever verksamheten. Analyser av föregående årsresultat kommer att genomföras och åtgärder vidtas för ökad brukarnöjdhet inom servicebostäderna.

⁴ Tjänstedesign - Metoden innebär att verksamhetens utvecklingsprocesser utgår från användarens behov och innebär att lösningar tas fram tillsammans med användare.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	83	79	80	81	95
Brukarbedömning servicebostad LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	76	71	66	73	88
Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga hemma, andel (%)	79	85	78	83	86
Brukarbedömning gruppboende LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	81	89	89	91	100
Brukarbedömning boendestöd SoL - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	.	86	85	88	94

Nämndens uppdrag till förvaltning

Utreda hur boendestödet för personer med funktionshinder kan utformas för att bättre kunna möta målgruppens behov.

Nämndmål: Huddinges funktionshindrade känner trygghet och förtroende för personalen

Den enskilde ska känna sig trygg med att beslut fattas på ett rättssäkert sätt, samt ges information om vad som ligger till grund för beslutet och vad det innebär. Utförandet av insatser ska ske på ett sådant sätt att den enskilde känner sig trygg med att hen alltid får det hen har blivit beviljad och blir behandlad väl. Verksamheter ska sträva efter hög kontinuitet för den enskilde gällande personal och arbetsmetoder.

Under 2023 kommer verksamheten inom funktionshinderomsorgen fortsätta styra och leda med särskilt fokus på ökad trygghet för brukare samt att verka för en kunskapsbaserad verksamhet.

Individens behov i centrum (IBIC) är ett arbetssätt som syftar till att på ett tydligare sätt beskriva individens resurser, behov, mål och resultat i kontakten med socialtjänstens biståndsbedömning och utförare av insatser. Detta skapar förutsättningar för att planera, styra och besluta om resurser och insatser samt för att utveckla verksamhetens kvalitet. Förvaltningen har beslutat att införa arbetssättet både inom biståndsbedömning och inom utförande av insatser. Det nya arbetssättet förväntas leda till ökad kvalitet och bidra till en mer kunskapsbaserad socialtjänst. Införandet av IBIC är ett särskilt uppdrag för året från vård- och omsorgsnämnden till förvaltningen.

Under tidigare år har verksamheten identifierat att det finns risk för att brukare utsätts för otillåtna tvångs- och begränsningsåtgärder. Risken är fortsatt aktuell och verksamheten kommer att fortsätta arbetet med rutiner och kunskapsökning kring detta hos medarbetare. Arbetet med implementering av 9D-modellen⁵ har påbörjats tidigare och verksamheten har sett att det ger goda effekter genom ett minskat antal hot och våldssituationer. Fortsatt användning och implementering av 9D-modellen kommer att ske under 2023.

Socialtjänsten har utmaningar när det kommer till att stödja barn och unga som har komplexa vårdbehov där den unge har en kombination av psykisk ohälsa, beroendeproblematik, självskadebeteende eller utåtagerande beteende, många gånger till följd av social utsatthet och funktionshinder. Utbudet av insatser i öppenvård och dygnet-runt-insatser på hemmaplan behöver därför vidareutvecklas. I dessa fall krävs ett fokuserat, långsiktigt och teambaserat arbetssätt där olika huvudmän tillsammans bidrar med olika delar för att möjliggöra en positiv utveckling för barn och unga.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Verksamheten är viktig för brukaren, andel (%)	84	82	89	91	97
Brukarbedömning boende LSS totalt, brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel %	72	79	82	84	93

⁵ 9D-modellen är en evidensbaserad metod för att minska hot-, och våldssituationer.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren är ofta rädd för något hemma, andel (%)	1	6	8	6	2

Nämndens uppdrag till förvaltning
Införa IBIC inom funktionshinderomsorgen.

En hållbar naturkommun - ekologisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Minska klimatpåverkan

Nämndmål: Vård och omsorgsnämnden minskar sina utsläpp av växthusgaser.

Koncentrationen av koldioxid och andra växthusgaser i atmosfären stiger alltmer och den globala temperaturhöjningens effekter märks redan genom exempelvis stigande havsnivåer, kraftigt ökade nederbördsmängder, extremtorka och bränder.

Huddinge kommun har som mål att vara klimatneutral till 2040. För att nå det övergripande målet och kunna begränsa temperaturökningen måste utsläppen från växthusgaser kraftigt minskas. Huddinge kommuns miljöprogram är kommunens övergripande styrande dokument för arbetet inom det ekologiska hållbarhetsperspektivet och är indelad i sex temaområden. Arbetet ska styras mot de områden där det har störst effekt.

Inom nämndens verksamhetsområden har utsläppen från transporter och de konsumtionsbaserade utsläppen från inköp inom de kommunala tillagningsköken den största påverkan på nämndens möjlighet att begränsa klimatpåverkan. Fokus är därför på omställningsarbetet till bilar och fordon med förnyelsebara drivmedel inom nämndens verksamheter, samt att minska utsläppen av koldioxid (CO₂-utsläpp) från inköp av livsmedel inom tillagningsköken.

Tillagningsköken ställer även miljökrav vid offentlig upphandling vilket är ett viktigt redskap för att minska utsläppen av växthusgaser, och stödjer och driver på utvecklingen och efterfrågan av miljösmarta produkter.

Arbetet relaterar såväl till mål i Huddinge kommuns miljöprogram⁶ som Sveriges miljömål⁷ och de globala målen i Agenda 2030⁸. Fokus i arbetet får också stöd i den av kommunfullmäktige antagna måltidspolicyn för Huddinge kommun som anger att *måltidsplaneringen ska göras utifrån ambitionen att minska livsmedlens miljö- och klimatpåverkan*.⁹

I övrigt arbetar nämndens verksamheter så långt det är möjligt med att välja miljövänliga alternativ och göra klimatanpassade åtgärder i vardagen. Det arbete som miljöombuden på enheterna gör för att öka miljömedvetenhet i det dagliga, bidrar till att sprida information, engagera och lära av varandra i arbetet med att göra hållbara val.¹⁰

⁶ Mål 1.1 *Kommunen ska minska växthusgasutsläppen från transporter* och 1.3 *Kommunen ska minska de konsumtionsbaserade utsläppen från varor och produkter inom sina verksamheter*, Temaområde 1 - Klimat och energi, Huddinge kommuns miljöprogram 2022–2025.

⁷ Nationellt miljömål om att begränsa klimatpåverkan, Sveriges miljömål - Sveriges miljömål www.sverigesmiljomal.se

⁸ Mål 12 *Hållbar konsumtion och produktion* och mål 13 *Bekämpa klimatförändringarna*, www.globalamalen.se

⁹ Måltidspolicy för Huddinge kommun

¹⁰ Temaområde 5 *Gifter i miljön* och temaområde 6 *Informera och engagera*, Huddinges miljöprogram 2022–2025.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Fordon med förnyelsebara drivmedel i fordonsflottan, andel (%)	26,3	28,9	45	76,9	100 (2025)
Matsvinn i kommunala verksamheter i relation till antal tillagade portioner, andel (%)	-	29	22	20	13
Andelen kg CO2e (koldioxidutsläpp) per kg inköpta livsmedel inom socialförvaltningens tillagningskök.	2,2	2,1	2	1,9	1,2

Målvärden för 2030 gällande andel matsvinn samt andelen CO2 utsläpp är fastställda i linje med kommunens mål i Huddinges miljöprogram att minska utsläppen med 25 procent till 2025 och med 50 procent till 2030 jämfört med resultat för 2019. Då mätning av matsvinn påbörjades under 2021 och då endast omfattade ett av tillagningsköken, har målvärdet satts utifrån både 2021 och 2022 års resultat.

En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge - ekonomisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi

Nämndmål: Huddinges funktionshinderomsorg och äldreomsorg har en sund och uthållig ekonomi

För att vård- och omsorgsnämnden ska kunna bidra till kommunens mål och att ha en sund och uthållig ekonomi behöver nämndens verksamheter ha en god budgethållning. Utifrån de demografiska utmaningarna och det ekonomiska läget behöver verksamheter fortsätta det långsiktiga effektiviseringsarbetet. Det handlar om att arbeta med åtgärder som ger kostnadseffektiviseringar samtidigt som kvaliteten kan bibehållas, både ur ett kort- och långsiktigt perspektiv. Bland annat behöver förvaltningen säkra upp att verksamheten i egen regi får en kostnadseffektiv verksamhet genom en optimal personalplanering, att kapaciteten på kommunens boenden motsvarar efterfrågan och att äldre med olika stödinsatser uppnår en högre grad av trygghet och självständighet så att de kan bo kvar hemma längre i stället för att flytta in på ett särskilt boende för äldre. Det handlar även om att platser inom bostad med särskild service enligt LSS kan erbjudas på hemmaplan i stället för att köpa dyra externa platser.

Under året kommer nämndens resultat och volymer att analyseras utifrån en modell för kostnad per brukare (KPB)¹¹. Detta är en metod där kostnader för olika insatser kopplas ihop med de brukare som fått del av insatsen. Detta gör det möjligt att följa upp kostnadsutvecklingen och jämföra olika verksamheter både internt mellan enheter och med andra kommuner. Analysen fångar upp verksamhetens insatser och ger svar på frågan vem får vad och till vilken kostnad samt vad det är som driver kostnader. Kostnadsanalys och jämförelser med andra kommuner är viktiga verktyg för att identifiera förbättringsområden som kan bidra till en sund och uthållig ekonomi.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Budgethållning vård- och omsorgsnämnd (%)	3,2	2,1	-2,5	0	0

Nämndens uppdrag till förvaltning

Från Kommunfullmäktige Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur hemtjänsten kan utvecklas för att öka kvaliteten för brukarna genom personalkontinuitet, flexibilitet och hänsyn till vars och ens individuella behov. En hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens där delaktighet och reellt inflytande för medarbetare som möter individer i behov av stöd, vård och omsorg ska stå i fokus.

Utifrån förändrade förutsättningar inom särskilt boende för äldre med överkapacitet och en ekonomi i obalans ges förvaltningen i uppdrag att återkomma i juni till vård- och omsorgsnämnden med förslag på åtgärder för en budget i balans med bibehållen kvalitet för målgruppen.

¹¹ <https://ensolution.se/stod-omsorg/>

Nämndens uppdrag till förvaltning

Från lokalresursplan Vård- och omsorgsnämnden uppdras göra en översyn avseende Rosendalsgårdens ändamålsenlighet samt framtida användning utifrån verksamhetens perspektiv.

Från kategoriplan Utredda och föreslå förbättringar för att minska kostnaderna för turbundna resor.

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndmål: Chefer och medarbetare bidrar till en god verksamhet i ständig utveckling

Nämnden bedriver en verksamhet i framkant där medarbetarna utgör den viktigaste resursen. Att attrahera nya och behålla erfarna medarbetare är en förutsättning för att kunna möta kompetensförsörjningsutmaningen och driva verksamheten med hög kvalitet och med en ekonomi i balans. Det sker genom att skapa organisatoriska förutsättningar för chefer att utöva sitt ledarskap som skapar ett hållbart medarbetarengagemang där medarbetare trivs och utvecklas.

För att möta utmaningarna har medarbetarna adekvat utbildning för uppdraget och de bidrar till ständiga förbättringar i verksamheten genom att kompetensen används optimalt på rätt sätt.

Nämndens verksamheter arbetar med åtgärder för att förebygga arbetsrelaterad utmattning samt stärka den psykosociala arbetsmiljön där sjuktalet sänks och medarbetarna får ett långsiktigt hållbart arbetsliv. Arbetet med att utveckla och förbättra arbetsmiljön utgör en väsentlig del i att öka attraktionskraften inom nämndens verksamheter.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Etappmål 2023	Målvärde 2030
Andel medarbetare med adekvat utbildning för uppdraget*	61	74,2	75,75	82	90
Sjukfrånvaro, totalt (%)	12,4	9,7	9,6	9,2	8
HME, totalt (%)	78,7	78,4	79,3	85	95
Andel av totalt arbetad tid som utförs av timanställda (%)	18	17	20	17	10

* Andel medarbetare med adekvat utbildning för uppdraget avser stödassistenter och stödpedagoger för funktionshinderomsorgen, samt undersköterskor för äldreomsorgen.

Nämndens uppdrag till förvaltning

Utveckla och genomföra framtagna kompetensförsörjningsplaner som svarar mot hur vi kan säkra kompetensförsörjningen inom verksamhetens olika områden.

Effektivitetsarbete

Särskilda boenden för äldre

Huddinges äldreboenden i egen regi haft en negativ trend för beläggningsgraden på sina boenden sedan beslut att tillämpa Lagen om valfrihetssystem (LOV) för insatsen särskilda boenden för äldre från och med april 2021. Beläggningen inom kommunens särskilda boenden som drivs i egen regi har minskat samtidigt som fler som beviljats särskilt boende valt en utförare i extern regi. Tillgången på externa platser har sedan införandet av LOV varit god.

För att uppnå en ekonomi i balans inom kommunens särskilda boenden i egen regi krävs en beläggningsgrad på 99 procent vilket inte har uppnåtts. Beläggningsgraden under 2022 har varit 97 procent. Under hösten 2022 sjönk beläggningen jämfört med beläggningen under våren och den 31 december 2022 var 24 av 421 platser inte belagda med minskade intäkter som följd och en ekonomi i obalans.

Även korttidsboende/växelboende har haft tomma platser under hela 2022 vilket medfört att verksamheten inte når upp till en ekonomi i balans. I kommunens egen regi finns 51 platser och beläggningen har varierat mellan 31 och 41 platser.

Även beläggningsgraden på Huddinges avdelningar för finsktalande på Björnkulla har varit vikande under 2022 och legat på 89 procent vilket innebär en ekonomi i obalans. Förvaltningen kommer under våren se över möjligheter till avtalsöverenskommelse med närliggande kommuner kring de finskspråkiga platserna. Om det inte visar

sig vara en framkomlig väg kommer nämnden under året att behöva ta ställning till om kommunen ska erbjuda finska platser på Björnkulla eller om platser ska erbjudas på annat sätt.

En omställning behöver även göras av platser gällande somatisk och demens. Andelen personer över 80 år med somatisk plats har minskat från knappt 7 procent 2015 till 4,5 procent 2022 och andelen personer över 80 år med demensplats är relativt konstant och har varierat mellan 6 och 7 procent under dessa år.

Utifrån de förändrade förutsättningar som redogjorts för ovan behöver förvaltningen både ändra fördelningen av platser mellan de olika boendeformerna och minska det totala antalet platser. Förvaltningen återkommer med förslag på åtgärder för en budget i balans och med bibehållen kvalitet för målgruppen till vård- och omsorgsnämnden i maj.

Hemtjänst

När fler bor hemma längre kommer behovet av omsorgsinsatser i hemmet att öka och insatserna förväntas få en ökad komplexitet. Detta ställer krav på ökad kompetens och tillgång på personal. Eftersom det är brist på utbildad personal i form av undersköterskor och specialistundersköterskor behöver förvaltningen hitta sätt att attrahera dessa yrkesgrupper. Förvaltningen har därför påbörjat ett utredningsarbete för att säkra att kompetens i hemtjänsten används på rätt sätt och att se över hur arbetssätt och uppgifter kan förändras. Målet med uppdraget är att säkerställa en hemtjänst som kan möta framtidens omsorgsbehov och som har möjlighet att rekrytera och behålla medarbetare som har kompetens inom vård och omsorg.

Förvaltningen har redan inlett ett arbete med att se över hur omsorgsinsatser och serviceinsatser kan organiseras på ett annat sätt än idag. Utredningen förväntas vara klar i vår där både ekonomiska effekter likväl som förväntade effekter ur ett kvalitetsperspektiv för brukare och medarbetare kommer att redovisas. Under hösten kommer genomlysningen av hemtjänsten att fortgå utifrån det uppdrag som vård- och omsorgsnämnden tilldelats från kommunfullmäktige om att utreda hur hemtjänsten kan utvecklas för att öka kvaliteten för brukarna genom personalkontinuitet, flexibilitet och hänsyn till vars och ens individuella behov. En hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens där delaktighet och reellt inflytande för medarbetare som möter individer i behov av stöd, vård och omsorg ska stå i fokus.

Effektiv vikariehantering

För att säkra bemanningen vid korttidsfrånvaro och under semesterperioden har förvaltningen tillsatt ett bemanningscenter sedan några år tillbaka. De ansvarar för att möta upp verksamheternas behov av vikarier för att säkra att verksamheten kan bedrivas kvalitativt med rätt kompetens. Bemanningscenter arbetar med att attrahera och rekrytera medarbetare till timbanken där de får en intermittent timanställning. Verksamheterna beställer vikarier vid behov som sedan anställs i verksamheten. Bemanningscenter finansieras av verksamheterna.

Förvaltningen har i uppdrag att utreda om vikariehanteringen behöver hanteras och organiseras på annat sätt för att uppnå en hållbar bemanning utifrån ett ekonomiskt och arbetsmiljömässigt perspektiv utifrån verksamhetens behov av att möta kompetensförsörjningsutmaningen. Utredningen beräknas vara klar under första kvartalet av 2023.

Drift- och investeringsbudget

Resultaträkning

Sammantaget har vård- och omsorgsnämnden tilldelats 1 350,2 miljoner kronor för verksamhetsåret. Jämfört med budget 2022 är det en ökning med 83,1 miljoner kronor.

De största förändringarna mellan budget 2022 och budget 2023 avser personalkostnader och köp av verksamhet som ökat med 46,1 miljoner kronor respektive 41,1 miljoner kronor. För personalkostnaderna beror förändringarna dels på ökade volymer, dels på att personalomkostnadstillägget (arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och kollektivavtalad pension) höjs från 40,15 procent till 44,53 procent. I budget har 25,8 miljoner kronor avsatts för ökat personalomkostnadstillägg. För köp av verksamhet beror förändringen på ökade volymer.

Inom den egna regin är bedömningen att det fortsatt finns behov av åtgärder för att utföraren ska kunna säkra en budget i balans. Detta avser primärt personalkostnader och det är en del av utförarens uppdrag att arbeta med åtgärder för att minska kostnaderna för att rymmas inom budget.

Bedömningen är att hela volymökningen, framför allt för insatserna enligt LSS/SFB¹², inte kommer kunna finansieras inom ram. För att komma till rätta med detta och säkra en budget i balans behöver förvaltningen arbeta utifrån ett helhetsperspektiv med att hitta åtgärder och strategier för att minska volymerna eller frigöra resurser för ökade volymer. Även för turbundna resor finns det en osäkerhet kring kostnader för volymökningar och möjligheterna att finansiera dessa inom ram.

Resultaträkning

Nyckeltal	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	979 003	975 309	968 820
Personal	-801 010	-788 054	-834 124
Lokaler	-110 601	-102 710	-105 182
Bidrag kostnader	-64 908	-63 907	-59 583
Köp av verksamhet	-424 644	-464 267	-505 369
Övrigt	-830 060	-823 496	-814 764
Verksamhetens kostnader	-2 231 223	-2 242 434	-2 319 022
Årets resultat	-1 252 219	-1 267 125	-1 350 202
varav uttag Eget kapital	0		
Balansresultat/budgetavvikelse	26 630		
IB eget kapital	38 180		
Resultatöverföring	185		
UB eget kapital	38 365		

Driftbudget per verksamhet

Driftredovisning per verksamhet (tkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023
Vård och omsorg om äldre	705 057	692 958	730 945
Insatser enligt LSS/SFB	470 869	471 140	507 394
Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)	61 108	88 764	95 889
Färdtjänst/riksfärdtjänst	798	1 010	2 797
Nämnd- och styrelseverksamhet	577	1 521	1 521
Individ och familjeomsorg	13 809	11 731	11 657
Summa nettokostnad	1 252 220	1 267 125	1 350 202

I mål och budget har nämnden tilldelats en budget om 1 350,2 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 88,1 miljoner kronor jämfört med den budget för 2022 som beslutades av kommunfullmäktige den 8 november 2021. Under 2022 erhöll nämnden ytterligare 5,0 miljoner kronor i budgetjusteringar vilket gör att ökningen jämfört med den slutgiltiga budgeten för 2022 uppgår till 83,1 miljoner kronor.

Av nämndens ramtilldelning avsätts 730,9 miljoner kronor till vård och omsorg om äldre vilket motsvarar en ökning med 38,0 miljoner kronor jämfört med föregående års budget. Till insatserna enligt LSS/SFB avsätts 507,4 miljoner kronor motsvarande en ökning med 36,3 miljoner kronor. För Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB) har 95,9 miljoner kronor av nämndens budgettilldelning avsatts vilket innebär en ökning med 7,1 miljoner kronor.

I de medel som tilldelats nämnden för 2023 ingår medel för ökade volymer enligt befolkningsprognosen med 28,8 miljoner kronor och 59,3 miljoner kronor för övriga budgetjusteringar.

För 2023 har nämnden inte tilldelats medel för pris- och löneökningar vilket innebär att nämndens verksamheter behöver hantera dessa kostnadsökningar inom befintlig ram.

Budgetmedel för ökade volymer

I följande avsnitt framgår hur nämndens tilldelning för ökade volymer om 28,8 miljoner kronor har fördelats

¹² SFB – Socialförsäkringsbalken

mellan nämndens verksamhetsområden. För vård- och omsorgsnämnden som helhet har det inte varit möjligt att balansera budgeten för volymerna baserat på de volymprognoser som är gjorda och bedömningen är att det saknas medel för att klara den totala volymökningen. Det underskott som har beräknats har lagts in som en budgetjustering under volymbudgeten för insatser enligt LSS/SFB.

Vård och omsorg om äldre

För nämndens tilldelning av medel för ökade volymer har 16,8 miljoner kronor använts inom äldreomsorgen och baseras på förvaltningens volymprognoser för respektive insats. För hemtjänst och särskilt boende har volymbudgeten utökats med 5,2 miljoner kronor respektive 17,8 miljoner kronor medan volymbudgeten för korttidsboende och dagverksamhet har minskats med -3,6 miljoner kronor respektive -2,8 miljoner kronor.

För turbundna resor inom äldreomsorgen har inte budgeten utökats avseende volymer utan enbart för förändrade kostnader till följd av nytt interimsavtal vilket går att läsa om under rubriken *övriga budgetjusteringar*. Volymprognosen för turbundna resor är osäker men de bedömningar som är gjorda visar på att volymökningarna inte fullt ut kommer kunna täckas av budgettilldelningen. Resultatet behöver därför följas och analyseras under året för att fastställa exakt hur stort underskottet är. Utifrån detta behöver förvaltningen se över vilka åtgärder som behöver vidtas.

Insatser enligt LSS/SFB

Av nämndens volymtilldelning har 14,4 miljoner kronor använts till insatserna enligt LSS/SFB vilket baseras på förvaltningens volymprognoser för respektive insats.

För Insatserna inom bostad med särskild service enligt LSS har volymbudgeten sammantaget utökats med 20,8 miljoner kronor från nämndens volymtilldelning. I volymprognosen är bedömningen att detta inte kommer räcka för att täcka volymökningarna. För att till del kompensera för detta har ytterligare 6,6 miljoner kronor avsatts till volymer inom boende LSS från nämndens övriga tilldelning, se ytterligare detaljer under rubriken *övriga budgetjusteringar*. Trots detta är förvaltningens bedömning fortsatt att inte hela volymökningen kan finansieras inom de medel som avsatts för insatsen. Volymutvecklingen behöver följas under året för att fastställa hur stort underskott som förväntas. Baserat på vad kommande prognoser visar behöver möjligheter till finansiering ses över och behovet av att tillskapa platser inom den egna regionen är stort för att få ner kostnaderna.

Inom daglig verksamhet enligt LSS har 4,5 miljoner kronor avsatts från nämndens volymtilldelning. Bedömningen är även här att detta inte kommer att vara tillräckligt för att täcka årets volym och att förvaltningen därför behöver hitta sätt att finansiera detta. Här är det viktigt att helhetsperspektivet tas i beaktande för att identifiera inom vilka områden medel lämpligast kan frigöras.

För personlig assistans är bedömningen att volymbudgeten kan minskas till viss del men ramen har också behövt justeras ned utifrån att nämndens volymtilldelning totalt inte täcker nämndens samlade volymökningar. Inom personlig assistans har budgeten justerats ned med totalt -11,7 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Utöver själva insatserna har även en miljon kronor av volymmedlen använts för att utöka budgeten inom myndighetsutövningen för funktionshinderomsorgen.

Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)

För insatserna till personer med funktionsnedsättning exklusive LSS- och SFB-insatser har volymbudgeten totalt justerats ned med -2,7 miljoner kronor baserat på de volymprognoser som är gjorda. Minskningen avser framför allt insatsen för boende HVB där volymerna minskat varför volymbudgeten minskats med -3,5 miljoner kronor. För särskilt boende för personer under 65 år är bedömningen att volymbudgeten behöver ökas varför ytterligare 1,3 miljoner kronor av volymtilldelningen avsatts för denna insats.

Övriga budgetjusteringar

Budgetjusteringar avseende övriga poster, mnkr	Belopp
Stärkt kvalitet i vård- och omsorg	10,0
Fast omsorgskontakt i hemtjänsten	3,7
Utökad bemanning sjuksköterskor	4,1
Insatser för att motverka ensamhet bland äldre, trygghetspaket	0,8
Omorganisation digitalisering	0,9
Stärkt rätt till personlig assistans	-2,1
Höjt personalomkostnadspålägg	32,4
Effekt till följd av samordnad städupphandling	-0,9
Turbundna resor, indexuppräknning till följd av nytt interimsavtal	10,0
Utreda en hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens inom hemtjänst	0,5
Summa	59,3

Stärkt kvalitet i vård och omsorg

Av de 10,0 miljoner kronor som nämnden erhållit för stärkt kvalitet i vård och omsorg har 3,0 miljoner kronor fördelats till natt- och larmverksamheten inom hemtjänsten i egen regi. Detta avser att täcka ökade kostnader för larm till följd av nytt avtal.

Budgeten för anhörigstödet har stärkts upp med 0,7 miljoner kronor avseende en tjänst som tidigare varit finansierad genom statsbidrag. Inom hälso- och sjukvårdsorganisationen kommer en ny sektionschef att tillsättas under året där 1,3 miljoner kronor av tilldelningen har använts för att finansiera detta.

Utöver ovanstående har 5,0 miljoner kronor av medlen för stärkt kvalitet i omsorgen lagts som en buffert fördelat mellan äldreomsorg och funktionshinderomsorg. Bufferten föreslås att användas till omställningskostnader, volymökningar och andra oförutsedda kostnader. Rent tekniskt har 2,3 miljoner kronor av buffert budgeteras under volymbudgeten särskilt boende för äldre och 2,7 miljoner kronor under volymbudgeten bostad med särskild service enligt LSS.

Fast omsorgskontakt i hemtjänsten

De 3,7 miljoner kronor som tilldelats nämnden avseende fast omsorgskontakt i hemtjänsten har använts för att öka ersättningen inom hemtjänsten med 10 kronor per timme. Detta för att medlen ska komma utförarna i egen och extern regi till godo för att kunna arbeta med fast omsorgskontakt. Totalt har 3,3 miljoner kronor avsatts i budgeten för äldreomsorgen och 0,4 miljoner kronor till budgeten för funktionshinderomsorgen.

Utökad bemanning sjuksköterskor

I nämndens budgettilldelning ingår 4,1 miljoner kronor avseende ett statsbidrag för utökad bemanning för sjuksköterskor. Detta har i sin helhet tilldelats förvaltningens hälso- och sjuksköterskeorganisation. Under 2022 erhöll nämnden 3,8 miljoner kronor avseende ökad bemanning för sjuksköterskor. Dessa medel har återförts vilket innebär att nettoökningen avseende dessa medel är 0,3 miljoner kronor för budget 2023.

Insatser för att motverka ensamhet bland äldre, trygghetspakt

I nämndens budget ingår 0,8 miljoner kronor avseende medel för insatser för att motverka ensamhet bland äldre och har avsatts till förvaltningens förebyggande verksamhet inom äldreomsorgen. I praktiken erhöll nämnden dessa medel redan under 2022 vilket innebär att budgeten inte utökats jämfört med den slutgiltiga budgeten för 2022.

Omorganisation digitalisering

Under 2022 har en organisationsförändring avseende digitalisering skett och redan 2022 gjordes en budgetjustering för detta där medel flyttades från nämnden till kommunstyrelsen. För 2023 har en justering gjorts avseende detta där nämndens budget utökas med 0,9 miljoner kronor. Dessa medel har fördelats till förvaltningens stöd- och utvecklingsenhet.

Stärkt rätt till personlig assistans

Nämnden har fått en budgetjustering avseende stärkt rätt till personlig assistans där ramtilldelningen minskats med -2,1 miljoner kronor. Detta har justerats mot budgeten för personlig assistans där volymbudgeten minskats med motsvarande belopp.

Höjt personalomkostnadstillägg

Från och med 2023 kommer personalomkostnadspåslägget, det vill säga kostnader för arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och kollektivavtalad pension, att höjas från 40,15 procent till 44,53 procent. För detta har nämnden tilldelats 32,4 miljoner kronor. Höjningen beror på förändringar i pensionsavtalen vilket påverkar kommunens kostnader för personal men inte kostnaderna för privata aktörer. Utifrån detta har det beslutats att medlen endast ska användas för att öka anslaget till förvaltningens egen verksamhet – utförare i egen regi och administrativa enheter inom förvaltningen. Totalt har 25,8 miljoner kronor av nämndens tilldelning därmed avsatts för ökade personalomkostnader. De resterande medlen om 6,6 miljoner kronor har avsatts till volymökningar inom bostad med särskild service enligt LSS eftersom förvaltningens volymprognoser visar på att nämndens tilldelning för ökade volymer inte räcker för att täcka volymökningarna inom insatsen.

Effekt till följd av samordnad städupphandling

Till följd av en samordnad städupphandling förväntas kommunens kostnader minska. Med anledning av detta har nämndens budget justerats ned med -0,9 miljoner kronor. Detta har fördelats inom verksamheterna inom äldre- och funktionshinderomsorgen.

Turbundna resor, indexuppräknig till följd av nytt interimsavtal

För turbundna resor har ett nytt interimsavtal medfört ökade kostnader för nämndens verksamheter. Till följd av detta har budgeten utökats med 10,0 miljoner kronor där 2,6 miljoner har tilldelats för turbundna resor inom äldreomsorgen och 7,4 miljoner kronor har tilldelats för turbundna resor inom funktionshinderomsorgen.

Utreda en hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens inom hemtjänst

De medel som nämnden erhållit för att utreda en hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens inom hemtjänsten har avsatts till förvaltningens stöd- och utvecklingsenhet som kommer hålla ihop utredningen.

Särskilda satsningar

Satsning	Budget
Stärkt kvalitet i äldreomsorgen	10 000
Insatser för att motverka ensamhet bland äldre, trygghetspaket	750
Utreda en hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens inom hemtjänsten	500

Under rubriken 5.2 driftbudget per verksamhet finns ytterligare information om hur medlen planeras att användas.

Extern finansiering

Extern finansiering (tkr)	Bidrag	Kostnad	Netto	Inräknat i budget	Nämndmål
Säkerställa god vård och omsorg av äldre personer	27 756	27 756	0	25 170	Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
Äldreomsorgslyftet	11 790	11 790	0	6 319	Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet

Extern finansiering (tkr)	Bidrag	Kostnad	Netto	Inräknat i budget	Nämndmål
Prestationsbaserade statsbidrag för att minska andelen timanställda inom omsorg om äldre	13 873	13 873	0	6 100	Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
Prestationsbaserat statsbidrag för att öka antalet sjuksköterskor på särskilda boenden.	6 931	6 931	0		Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
Habiliteringsersättning	3 042	3 042	0	2 119	Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
God och nära vård	6 311	6 311	0		Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet
Summa	69 703	69 703	0		

Säkerställa god vård och omsorg av äldre personer

För 2023 har nämnden erhållit 27,7 miljoner kronor i ett riktat statsbidrag för att säkerställa god vård och omsorg av äldre personer. Huddinges andel av statsbidraget är något lägre 2023 än 2022.

För 2023 är 25,2 miljoner kronor budgeterade för ersättning till utförare av hemtjänst och särskilt boende.

Äldreomsorgslyftet

Äldreomsorgslyftet ska stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att utbilda sig på arbetstid. Statsbidraget ges som ersättning för personalkostnaderna för personalen som studerar och kan inte användas till andra kostnader.

För 2023, som är sista året för statsbidraget, har Huddinge erhållit 11,7 miljoner kronor och pengarna har fördelats till personal inom kommunen och privata utförare som har ansökt om medel.

Prestationsbaserade statsbidrag

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att fördela två statsbidrag till kommuner i syfte att dels ge kommunerna incitament att öka sjuksköterskebemanningen och den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen, dels ge kommunerna incitament att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre.

Statsbidragen fördelas utifrån kommunernas prestation och mäts vid två tillfällen, i början av 2021 och i slutet av 2022. Kommunen har för båda bidragen uppfyllt villkoren. Den preliminära tilldelningen är 6,9 miljoner kronor för att öka antalet sjuksköterskor och 13,8 miljoner för att minska andelen timanställda. Beslut om tilldelning fattas av Socialstyrelsen och utbetalningen planeras ske under det andra kvartalet 2023.

Habiliteringsersättning

Statsbidraget får användas av kommunerna för att införa eller höja en låg dagpenning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS. Statsbidraget får även användas till att bibehålla en nivå på dagpenningen som tidigare höjts med hjälp av statsbidraget.

Fördelningen av statsbidraget 2023 är ännu inte klar och summan i tabellen kan därför komma att justeras eftersom medlen fördelas utifrån den senaste statistik som Socialstyrelsen har avseende antalet deltagare som finns i daglig verksamhet. Stimulansbidraget betalas ut som ett engångsbelopp i slutet av året.

God och nära vård

Statsbidraget är en överenskommelse mellan regeringen och SKR där kommunernas andel gäller satsningar på nära vård, goda förutsättningar för vårdens medarbetare samt vidareutbildning för sjuksköterskor.

Fördelningen för 2023 är inte klar men summan bedöms landa på ungefär densamma som föregående år då Huddinge tilldelades 6,3 miljoner kronor.

Investeringar

Investering, mnkr	reinvestering/nyinvestering	Investering 2023	Driftkonsekvens 2023
Inventarier boende LSS	nyinvestering	0,4	0,1
Investeringar särskilt boende	re-/nyinvestering	4,0	0,3
Investeringar ordinärt boende	re-/nyinvestering	0,5	0,0
Summa investeringar		4,9	0,4

Inom verksamheterna för särskilt boende och ordinärt boende finns ett behov av att förnya inventarier i takt med att funktionaliteten på befintliga inventarier avtar. Det finns även behov av arbetsmiljöförbättrande åtgärder, exempelvis mindre anpassningar av lokaler och inköp av hjälpmedel. I investeringsbudgeten har även hänsyn tagits till att oförutsedda investeringar kan uppkomma under åren. I investeringsbudgeten har därför totalt 4,5 miljoner kronor avsatts.

I lokalresursplanen finns behov av inköp av inventarier i samband med att LSS-boenden färdigställs. I investeringsbudgeten har därför 0,4 miljoner kronor avsatts.

Plan för internkontroll

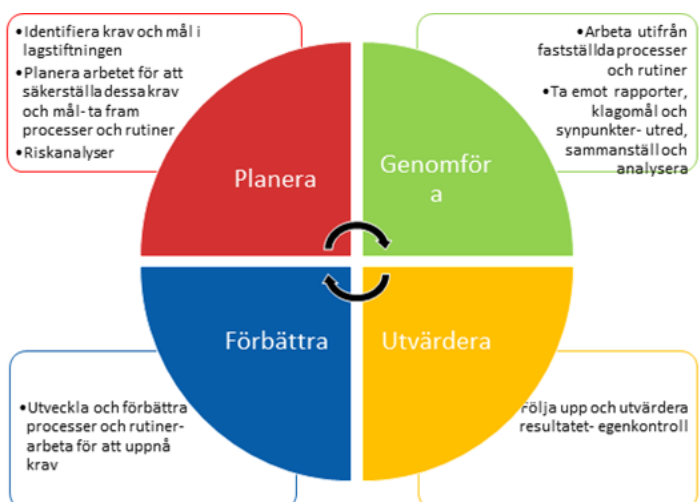
Struktur för nämndens internkontrollarbete

Nämnden har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll inom sin verksamhet och för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt tillämpliga lagar, förordningar och regler.

Att ha en god intern kontroll innebär att nämnden säkerställer att verksamheterna fungerar som de ska och åstadkommer det som är planerat att göra. Genom en strukturerad riskhantering minskas risken för oönskade händelser.

Internkontrollplanen (IKP) är planeringen för hur vi skapar oss den översynen. Arbetet säkras genom systematiskt kvalitetsarbete, åtgärder för budgethållning och målstyrning.

Den interna kontrollen av kvaliteten i arbetet följs systematiskt i arbetet med processer och rutiner enligt ledningssystemet. Riskanalyser, förbättringsåtgärder och systematiska kontroller sker löpande under året för att säkra verksamhetens kvalitet. Kvalitetsarbetet görs på alla nivåer i organisationen och den aggregerade informationen redovisas i nämndens två kvalitetsplaner.

I samband med verksamhetsplaneringen för kommande år, inventerar även nämndens verksamheter risker kopplade till målpåfyllnad av nämndmålen, utmaningar som lyfts till nämndens yttrande på inriktningsärende eller finansiella risker.

Riskerna analyseras, värderas och viktas utifrån sannolikhet för inträffande av risken och potentiell konsekvens och planerar för riskreducerande åtgärder. Förvaltningsledningen prioriterar utifrån riskvärde, vilka risker som ska lyftas till nämndens internkontrollplan.

Systematiska kontroller används för att säkra efterlevnad av implementerade arbetsätt och metoder, och genomförda åtgärder kopplade till risker eller processer. De används också för att bevaka nivån på relevanta indikatorer identifierade av nämnden, där resultatet nått till önskat målvärde och nämnden fortsatt vill säkerställa att nivån hålls konstant.

Åtgärder för att minska identifierade risker

Mål / process	Risk	Riskåtgärd
2.1. Informationsförvaltning	Risk att arkiverade handlingar förstörs på grund av brister i arkivlokalen på Gymnasietorget	Åtgärder för att minska fukten behöver sättas in om Socialförvaltningen inte kan flytta från Gymnasietorget 1, vilket planeras för.
2.3 HR/Personal	Risk att verksamheterna får oplanerade anställningar då företräden och konverteringar inte hanteras på ett korrekt sätt.	Säkerställa att processen och informationsstödet är uppdaterat enligt de nya LAS-reglerna.
2.4. Ekonomi	Samordning från stödfunktioner brister vid verksamhetsförändringar på grund av brister i informationsöverföring och okända rutiner	Förankra rutinen i berörda chefsled.
2.6 Lokalförsörjning och fastighetsunderhåll	Risk att otydlighet i processen leder till stora förseningar i anskaffning av lokaler och bostäder till socialförvaltningens målgrupper. Brist på bostäder för brukare leder till behov av externa placeringslösningar vilket är kostnadsdrivande i jämförelse med placeringar i den egna regionen.	Tydliggöra och teckna förvaltningens process för att ta fram lokalbehov inom socialförvaltningen. Hanteras inom ramen för lokalförsörjningsstrategiarbetet.

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

Revision/Granskning	Risk/bakgrund	Riskåtgärd
Förstudie samverkan socialtjänstens uppdrag Diarienummer 2022-08-22	Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022. KPMG har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en förstudie där vi undersöker om det mål och uppdrag som enligt socialtjänstlagen åvilar socialtjänstens/socialnämndens ansvar och som i Huddinge är uppdelat mellan tre olika nämnder sker på ett sammanhållet sätt. I förarbeten till socialtjänstlagen anges att socialtjänsten har tre huvuduppdrag: - Strukturinriktade insatser som syftar till en god samhällsmiljö till exempel boendeplanering, trygghetsåtgärder och förebyggande insatser för att motverka negativ samhällsutveckling - Allmänt inriktade insatser som riktar sig till grupper av individer såsom barn, funktionshindrade, missbrukare, äldre etc. - Individuellt inriktade insatser som avser sociala tjänster direkt anpassade till en enskild individs behov (särskilda boenden, hemtjänstinsatser, öppenvårdsinsatser, kontaktperson, ledsagning etcetera). Då socialnämndens/socialtjänstens uppdrag i Huddinge är uppdelat på tre nämnder ser revisionen en risk i att viktiga ansvarsdelar faller mellan de olika nämndernas ansvarsområden. Kommunens revisorer har i sin riskanalys uppmärksammat detta område och har dragit slutsatsen att de tre nämndernas arbetet för ett sammanhållet socialt stöd behöver granskas.	Nämnden ombeds inte inkomma med åtgärder, då förstudie endast genomförts, utan delges nämnden för kännedom från kommunrevisorerna.

Plan för uppföljning och insyn

I enlighet med det program som kommunfullmäktige antog 2017 utifrån bestämmelser i Kommunallagen 10 kap. 8 § (lag 2019:835) framgår att varje nämnd ska utarbeta en årlig plan för hur nämndernas externt utförda verksamheter ska följas upp.

Socialförvaltningens plan för uppföljning, stöd och kontroll gäller de verksamheter inom vård- och omsorgsnämnden samt socialnämnden där beslut fattats att tillämpa lagen om valfrihetsystem (LOV) samt aktuella entreprenadavtal. Dessa redovisas i bilagd *Socialförvaltningens plan för uppföljning, stöd och kontroll 2023–2025*.

Planen för uppföljning redovisas årligen till nämnden i samband med beslut om nästkommande års verksamhetsplan med budget. Redovisning av genomförd uppföljning redovisas i respektive nämnds delårsrapport 2 samt i verksamhetsberättelsen.

Planen fastställer det systematiska arbetet med uppföljning av socialnämndens och vård- och omsorgsnämndens utförare enligt LOV samt entreprenadavtal. Planen är treårig och uppdateras årligen.

I uppföljningsplanen anges på vilket sätt uppföljning och kontroll kommer att genomföras samt när avtals- och kvalitetsuppföljning kommer att genomföras de kommande tre åren.

Planen anger även övriga dialogformer och stöd som kommer att genomföras under 2023. Dialoger kan exempelvis handla om övergripande återkoppling av uppföljningar samt stöd kring brister som uppföljningarna belyser för olika utförare.

Källförteckning

Kommunfullmäktiges mål/ prioritering	Nämndmål	Indikatorer	Källa/Kolada-ID
Huddinge är trivsamt och tryggt för alla invånare	Med rätt stöd genom livet kan Huddinges äldre bibehålla en hög grad av självständighet	Fler äldre deltar i de kurser och föreläsningar som genomförs inom förebyggandeenheten (antal deltagare)	Egen mätning
		Fler äldre deltar inom de öppna aktiviteterna som erbjuds inom förebyggandeenheten (besök på seniorträffar)	Egen mätning
		Erbjudande om hembesök till seniorer 75+ år som inte har hemtjänst når ut till Huddinges samtliga kommundelar	Egen mätning
Huddinges välfärd håller hög kvalitet	Huddinges äldre och anhöriga upplever en hög grad av delaktighet	Fick du möjlighet att berätta vad du behöver och vad du vill ha hjälp med? (Myndighetsutövningen) (%)	Egen mätning
		Brukarbedömning hemtjänst - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	U21463 i Kolada Resultat för både egen regin och privata hemtjänstutförare.
		Brukarbedömning särskilt boende - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	Kolada U23461 Resultat för både egen regin och privata boenden.
	Huddinges äldre känner trygghet och förtroende för personalen.	Brukarbedömning hemtjänst - bemötande, andel %	Kolada U21504 Resultat för både egen regin och privata hemtjänstutförare.
		Brukarbedömning hemtjänst - trygghet, andel %	Kolada U 21505 Resultat för både egen regin och privata hemtjänstutförare.
		Brukarbedömning hemtjänst - förtroende för personalen, andel %	U21477 Resultat för både egen regin och privata hemtjänstutförare.
		Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter, medelvärde per månad	Egen mätning

Kommunfullmäktiges mål/ prioritering	Nämndmål	Indikatorer	Källa/Kolada-ID	
		Brukarbedömning särskilt boende - bemötande andel %	Kolada U23520 Resultat för både egen regin och privata boenden.	
		Brukarbedömning särskilt boende - trygghet, andel %	Kolada U23521 Resultat för både egen regin och privata boenden.	
		Brukarbedömning särskilt boende - förtroende för personalen, andel (%)	Kolada U23480 Resultat för både egen regin och privata boenden.	
	Huddinges funktionshindrade upplever en hög grad av delaktighet		Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	Kolada U28532 Resultat för både egen regin och privat daglig verksamhet.
			Brukarbedömning servicebostad LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	Kolada - U28526 Resultat för både egen regin och privata boende
			Brukarbedömning boende LSS totalt - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga hemma, andel (%)	Kolada -U28663 Resultat från både egen regin och privata boende.
			Brukarbedömning gruppboende LSS - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	Kolada U28519 Resultat från både egen regin och privata boende
			Brukarbedömning boendestöd SoL - Brukaren får den hjälp hen vill ha, andel (%)	Egen beräkning utifrån Kolada U26421 Resultat omfattar enbart boendestöd för brukare som har boendestöd enligt SoL inom funktionshinderomsorgen, och ej de brukare som har boendestöd socialpsykiatri. Resultat innefattar både egen regin och privata utförare.
	Huddinges funktionshindrade känner trygghet och förtroende för personalen		Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Verksamheten är viktig för brukaren, andel (%)	Kolada U28561 Resultat för både egen regin och privat daglig verksamhet.
			Brukarbedömning boende LSS totalt, brukaren känner sig trygg med alla i personalen, andel %	Kolada U28567 Resultat för både egen regi och privata boende.
			Brukarbedömning gruppboende LSS - Brukaren är ofta rädd för något hemma, andel (%)	Kolada U28585 Resultat för både egen regin och privata boende.
	Minska klimatpåverkan	Vård och omsorgsnämnden minskar sina utsläpp av växthusgaser.	Fordon med förnyelsebara drivmedel i fordonsflottan, andel (%)	Data från kommunstyrelsens förvaltning, fordonscontroller
Matsvinn i kommunala verksamheter i relation till antal tillagade portioner, andel (%)			Egen mätning	
Andelen kg CO2e (koldioxidutsläpp) per kg inköpta livsmedel inom socialförvaltningens tillagningskök.			Procedo - "Hantera Livs" utifrån inköpslistor kost	
Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi	Huddinges funktionshinderomsorg och äldreomsorg har en sund och uthållig ekonomi	Budgethållning vård- och omsorgsnämnd (%)	Ekonomisystem Agresso	
Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	Chefer och medarbetare bidrar till en god verksamhet i ständig utveckling	Andel medarbetare med adekvat utbildning för uppdraget	Egen mätning	
		Sjukfrånvaro, totalt (%)	Heroma	
		HME, totalt (%)	Medarbetarenkät	
		Andel av totalt arbetad tid som utförs av timanställda (%)	Heroma	